

Opleiding onderwijskundig leiderschap

Visiegestuurd leidinggeven aan onderwijsontwikkeling.

Onderwijsvernieuwingen ontstaan niet zelden uit onvrede met de bestaande praktijk: zoals het nu gaat, kan het niet langer. Het moet anders. Om die reden kiezen scholen er bijvoorbeeld voor om vernieuwingen in te voeren zoals gepersonaliseerd onderwijs, 20-80 leren of flexlessen. De inspiratie voor dergelijke vernieuwingen komt vaak door wat we op andere scholen hebben gezien, niet op basis van een analyse van de eigen schoolsituatie. Bovendien worden de keuzes in vernieuwingsprocessen niet altijd ondersteund door inzichten uit de wetenschap. Soms dragen de vernieuwingen bij aan de verbetering van het onderwijs, maar vaak verdwijnen ze na enkele jaren weer stilletjes van het toneel, omdat ze geen oplossing bleken voor een bestaand probleem of toch niet goed pasten bij de school.

Deze trendgevoeligheid in het onderwijs is niet effectief: het invoeren van vernieuwingen kost geld en energie en vernieuwingen die mislukken kosten nog meer energie. Het is daarom verstandig om een vernieuwing te beginnen met een gedegen analyse en een heldere visie, in plaats van uit onvrede met de bestaande praktijk aan te haken bij een trend die toevallig voorbij komt.

In de opleiding 'onderwijskundig leiderschap' beginnen we bij de bedoeling van onderwijs. Je leert van daar uit een visie te vormen, onderwijs in te richten op basis van wetenschappelijke inzichten en leiding te geven aan je team. De opleiding heeft twee pijlers die in het schoolleiderschap onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn: 'onderwijskunde' en 'leiderschap'. Een goede schoolleider is immers een leider die de onderwijskundige bagage heeft om richting te geven aan het onderwijs én een leider die zijn team sterker kan maken.

Voor wie is deze opleiding bedoeld?

De opleiding is bedoeld voor eindverantwoordelijke schoolleiders (rectoren, locatiedirecteuren), die vanuit een gedragen visie willen werken en die hun onderwijskundige kennis willen vergroten. We zoeken in deze opleiding expliciet de verbinding tussen leiderschap en onderwijs, en wat daarover uit onderzoek in de praktijk bekend is.

Opleiding onderwijskundig leiderschap

Aanpak

De opleiding bestaat uit vier groepsbijeenkomsten. De groepsbijeenkomsten duren van 10.30 tot 19.30 uur en vinden plaats in Holten. Tijdens de groepsbijeenkomsten worden plenaire werkvormen afgewisseld met individuele opdrachten en het werken in subgroepen.

Voorafgaand aan de groepsbijeenkomsten voeren de deelnemers een aantal opdrachten uit, onder andere het afleggen van één of twee werkbezoeken op scholen van andere deelnemers en het lezen van literatuur die specifiek voor iedere deelnemer wordt geselecteerd.

Het is expliciet de bedoeling dat het traject tijdens de opleiding voor iedere deelnemer bruikbare data oplevert voor het eigen schoolplan.

Data, programmering en kosten

Het programma van de opleiding 'onderwijskundig leiderschap' is vertaald in een compacte programmering, bestaande uit vier groepsbijeenkomsten. Deelnemers voeren daarnaast een aantal opdrachten zelfstandig uit.

Wanneer	Wat	Begeleiding
Woensdag 8 januari 2025, bijeenkomst 1	Tijdens de eerste bijeenkomst gaan we in op de bedoeling van het onderwijs. We belichten een aantal visies op onderwijs en op leren en we gaan op zoek naar onze eigen visie. Verder bekijken en analyseren we een aantal trends in het onderwijs aan de hand van wetenschappelijke inzichten. We maken werkafspraken over wederzijds schoolbezoek, waarbij we data gaan verzamelen om de situatie van de school goed in kaart te brengen.	Ester Moraal
Donderdag 6 maart 2025, bijeenkomst 2	Aan de hand van de data die we tijdens schoolbezoeken hebben verzameld, analyseren we elkaars schoolsituaties. We trekken op basis van de data-analyse en onze visie eerste conclusies over wat nodig is voor de school. We denken na over een verbetertheorie.	Ester Moraal

Opleiding onderwijskundig leiderschap

Wanneer	Wat	Begeleiding
Dinsdag 15 april 2025, bijeenkomst 3	We gaan in op wat we uit de wetenschap weten over loopbanen van docenten en over hun professionalisering. Daarna werken we voor onze eigen school een verbetertheorie uit op basis van de data en inzichten uit de wetenschap. We denken vanuit het principe van backward design na over interventies en over hoe we gaan meten of de interventie het gewenste effect bereikt. Onder begeleiding van een organisatiepsycholoog staan we stil bij relevante inzichten op het gebied van verandermanagement. We hebben aandacht voor het plannen en organiseren van onderwijskundige verbeteringen en gaan voor onze eigen school na wat nodig is. We gaan na hoe we tot een door het team gedragen schoolvisie komen.	Ester Moraal en gastdocent
Vrijdag 20 juni 2025 bijeenkomst 4	We bekijken de verbetertheorieën, interventies en planning en we bepalen hoe en wanneer we gaan meten of de interventie het gewenste effect bereikt, hoe we met het team de opbrengt én het proces evalueren en plannen bijstellen.	Ester Moraal

De maximale groepsgrootte is 12 deelnemers. De kosten per deelnemer bedragen € 3950,-. Deze kosten zijn exclusief BTW, maar inclusief lunch, diner, cursusmaterialen en literatuur.